

Izvedbeni plan nastave (*syllabus*¹)

Sastavnica	Odjel za klasičnu filologiju					akad. god.	2022./2023.
Naziv kolegija	Medicina u staroj Grčkoj i Rimu					ECTS	3
Naziv studija	Preddiplomski studij Grčkog jezika i književnosti						
Razina studija	☒ preddiplomski	☐ diplomski	☐ integrirani		☐ poslijediplomski		
Godina studija	☒ 1.	☒ 2.	☒ 3.	☐ 4.	☐ 5.		
Semestar	☒ zimski ☐ ljetni	☒ I.	☐ II.	☒ III.	☐ IV.	☒ V.	☐ VI.
Status kolegija	☐ obvezni kolegij	☒ izborni kolegij	☒ izborni kolegij koji se nudi studentima drugih odjela			Nastavničke kompetencije	☐ DA ☒ NE
Opterećenje	15	P	0	S	0	V	Mrežne stranice kolegija ☐ DA ☒ NE
Mjesto i vrijeme izvođenja nastave	Prema sveučilišnom rasporedu .			Jezik/jezici na kojima se izvodi kolegij		hrvatski	
Početak nastave	4. 10. 2022.			Završetak nastave		27. 1. 2023.	
Preduvjeti za upis	Nema. Nije potrebno predznanje iz klasičnih jezika.						
Nositelj kolegija	doc. dr. sc. Teuta Serreqi Jurić						
E-mail	tserreqi@unizd.hr			Konzultacije	srijedom 9.30-11 h		
Vrste izvođenja nastave	☒ predavanja	☐ seminari i radionice	☐ vježbe		☐ obrazovanje na daljinu	☒ terenska nastava	
	☒ samostalni zadaci	☐ multimedija i mreža	☐ laboratorij		☐ mentorski rad	☒ diskusija	
Ishodi učenja kolegija	<ul style="list-style-type: none"> • kritički interpretirati podatke o razvoju medicine u antici na temelju antičkih izvora u hrvatskom prijevodu; • navesti etape razvoja medicinske znanosti u antici od grčke medicine prije Hipokrata sve do kasne antike; • identificirati istaknute ličnosti koje su unaprijedile medicinska znanja u antičkoj Grčkoj i Rimu i opisati njihova postignuća; • navesti antičke medicinske škole grčkog i rimskog kulturnog područja, njihove predstavnike i obilježja njihovih učenja; • nabrojati antička medicinska djela, nemedicinske traktate s medicinskim sadržajem i djela rimskih enciklopedista u kojima se iznose značajne spoznaje iz područja medicinske znanosti; • opisati rimski sustav javnog zdravstva (status liječnika, razvoj vojne medicine, valetudinariji); • prepoznati antičke medicinske i farmaceutske instrumente i predmete te objasniti njihovu upotrebu; • prepoznati i objasniti elemente antičkih medicinskih spoznaja i dostignuća utkanih u modernu medicinu. 						

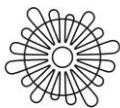
¹ Riječi i pojmovni sklopovi u ovom obrascu koji imaju rodno značenje odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Ishodi učenja na razini programa	<ul style="list-style-type: none"> • kritički prosuđivati o pojedinim književnim pojavnostima u grčkoj književnosti u odnosu na društveno-povijesni kontekst (PG5); • identificirati utjecaje različitih kultura implementiranih u grčku kulturu te vrednovati utjecaje antičke civilizacije na europsku kulturu (PG8); • kritički pristupati izvorima, interpretirati ih i koliko je moguće rekonstruirati (PG11); • identificirati i komentirati kulturne, društvene i povijesne procese u antičkoj Grčkoj (PG15); • kritički procijeniti i pravilno koristiti znanstvenu i stručnu literaturu te primijeniti pravila akademskog pisanja pri oblikovanju stručnog i znanstvenog rada (PG16).				
Načini praćenja studenata	☒ pohađanje nastave	☒ priprema za nastavu	☒ domaće zadaće	☐ kontinuirana evaluacija	☐ istraživanje
	☐ praktični rad	☐ eksperimentalni rad	☐ izlaganje	☐ projekt	☐ seminar
	☒ kolokvij(i)	☒ pismeni ispit	☐ usmeni ispit	☐ ostalo:	
Uvjeti pristupanja ispitu	Studenti moraju redovno pohađati nastavu (minimalno 75%) kako bi mogli pristupiti pismenom ispitu. Studenti koji polože kolokvij na kraju semestra ne moraju pristupiti završnom pismenom ispitu.				
Ispitni rokovi	☒ zimski ispitni rok		☒ izvanredni ispitni rok u travnju	☒ jesenski ispitni rok	
Termini ispitnih rokova	31. 1. i 14. 2. 2023., 10-12 h		18. 4. 2023., 10-12 h	6. 9. 2023., 10-12 h	
Opis kolegija	Cilj je predmeta ilustrirati povijest razvoja medicinske znanosti u antičkoj Grčkoj i Rimu, čija su dostignuća utkana u suvremenu medicinu. Na temelju podataka iz znanstveno-stručne literature prikazat će se etape razvoja medicine u antici s naglaskom na najistaknutije ličnosti i najveća dostignuća specifična za određeno razdoblje: grčka medicina prije Hipokrata i Asklepijev kult, Hipokrat kao utemeljitelj znanstvene medicine i terminologije, grčka medicina nakon Hipokrata i aleksandrijska škola, rimske medicinske teorijske škole, Galen iz Pergama, uloga Rimljana u razvoju sustava javnog zdravstva, medicina u kasnoj antici. Odabrani ulomci iz antičkih izvora čitat će se u hrvatskom prijevodu i analizirati uz kritičko promišljanje i diskusiju. U sklopu predmeta planiran je posjet Arheološkom muzeju i Muzeju antičkog stakla s razgledavanjem postava medicinskog pribora i posuđa. Kolegij je namijenjen studentima grčkog jezika i književnosti, latinskog jezika i rimske književnosti te studentima ostalih odjela Sveučilišta.				
Sadržaj kolegija (nastavne teme)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uvodno predavanje. Upoznavanje studenata s ciljevima predmeta i studentskim obavezama. 2. Grčka medicina do Hipokrata. Asklepijev kult. Filozofija i medicina. 3. Hipokrat – „otac medicine“. <i>Corpus Hippocraticum</i>. Hipokratova zakletva. 4. Hipokratska medicina. 5. Grčka medicina nakon Hipokrata. Aleksandrijska škola. 6. Rimska medicina. Začeci rimske medicine. 7. Posjet Arheološkom muzeju u Zadru i razgledavanje zbirke antičkog medicinskog pribora i posuđa. 8. Rimske medicinske teorijske škole (metodička škola, pneumatska škola, eklektička škola). 9. Medicinska djela rimskih autora. Nemedicinski traktati. Enciklopedisti (Aulo Kornelije Celso, Plinije Stariji). 10. Farmakologija. Dioskurid. 11. Galen. Galenov opus. Galenska medicina.				

	<p>12. Javno zdravstvo u Rimu. Status liječnika. Razvoj vojne medicine. Valetudinariji.</p> <p>13. Medicina u kasnoj antici. Medicinski instrumenti.</p> <p>14. Rezimiranje gradiva i priprema za kolokvij/ispit. Posjet Muzeju antičkog stakla i razgledavanje zbirke antičkog medicinskog i farmakološkog posuđa .</p> <p>15. Kolokvij.</p>
Obvezna literatura	<p>Napomena: Predmetno će gradivo studentima biti dostupno u obliku powerpoint prezentacija i skripte. Iz dolje navedenih naslova za kolokvij/ispit je potrebno pročitati odabrana poglavlja:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Castiglioni, Arturo. <i>A History of Medicine</i>. New York: Alfred A. Knopf., 1947. 2. González-Crussi Frank. <i>Medicina – kratka povijest</i>. Zagreb: Alfa d.d., 2010. 3. Glesinger, Lavoslav. <i>Medicina kroz vjekove</i>. Zagreb: Zora, 1954. 4. Glesinger, Lavoslav. <i>Povijest medicine</i>. Zagreb: Školska knjiga, 1978. 5. Habek, Dubravko. <i>Povijest medicine uz razvoj primaljstva, porodništva i ginekologije</i>. Zagreb: Medicinska naklada, 2015. 6. Jouanna, Jacques. <i>Greek Medicine from Hippocrates to Galen</i>. Leiden-Boston: Brill, 2012. 7. Kelly, Kate. <i>The History of Medicine. Early civilizations: prehistoric times to 500 C. E.</i> New York: Facts on File, 2009. 8. Magner, Lois N. <i>A History of Medicine</i>. New York: Taylor&Francis, 2005. 9. Nutton, Vivian. <i>Ancient medicine</i>. New York: Routledge, 2004. 10. Stanojević, Vladimir. <i>Istorija medicine</i>. Beograd-Zagreb: Medicinska knjiga, 1962. 11. Škrobonja, Ante; Muzur, Amir; Rotschild, Vlasta. <i>Povijest medicine za praktičare</i>. Rijeka: Adamić, 2003. <p>Izvori (u prijevodu):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Celsus. <i>De Medicina</i>. Transl. by W. G. Spencer. Cambridge: Harvard University Press, 1971. 2. Hippocrates <i>Collected Works I</i>. Transl. by W. H. S. Jones. Cambridge: Harvard University Press, 1868. 3. <i>Hippocrates</i>. Vol. II. Transl. by W. H. S. Jones. Cambridge: Harvard University Press, 1923. 4. <i>Hippocrates</i>. Vol. IV. Transl. by W. H. S. Jones. Cambridge: Harvard University Press, 1967. 5. <i>Hippocrates</i>. Vol. VI. Transl. by P. Potter. . Cambridge: Harvard University Press, 1988. 6. Pliny the Elder. <i>The Natural History</i>. Transl. by John Bostock et al. London: Taylor&Francis, 1855.
Dodatna literatura	<p>Napomena: Dopunska će literatura biti dostupna zainteresiranim studentima (predmetna nastavica posjeduje navedene naslove u kopijama ili pdf-u).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Baker, Patricia A. <i>The Archaeology of Medicine in the Greco-Roman World</i>. Cambridge: University Press, 2013. 2. Bliquez, Lawrence J. <i>The Tools of Asclepius: Surgical Instruments in Greek and Roman Times</i>. Leiden-Boston: Brill, 2014. 3. Bošnjak, Branko. <i>Grčka filozofija: od prvih početaka do Aristotela</i>. Zagreb: Nakladni zavod Matice hrvatske, 1982. 4. Cekić, Đorđe. "Istorija medicine: Hipokrat". <i>Apollinem medicum et Aesculapium</i> 1 (2002)., 1: 1-6. 5. Conner, Anastasia. "Galen's Analogy: Animal Experimentation and Anatomy in the Second Century C.E". <i>Anthós</i> 8 (2017), 118-145. 6. Cybulska, Magdalena; Jeśman, Czesław; Młudzik, Agnieszka; Kula, Agnieszka. "On Roman military doctors and their medical instruments". <i>Military Pharmacy and Medicine</i> 2 (2012), 1-8.

	<p>7. Drizis, Theodore J. "Medical ethics in a writing of Galen". <i>Acta medico-historica Adriatica</i> 6 (2008), 2: 333-336.</p> <p>8. Eckart, Wolfgang U. <i>Geschichte, Theorie und Ethik der Medizin</i>. Berlin: Springer, 2017.</p> <p>9. Gabriel, Richard A. <i>Man and Wound in the Ancient World: a History of Military Medicine from Sumer to the Fall of Constantinople</i>. Washington: Potomac Books, 2011.</p> <p>10. Gregl, Zoran. "Rimski medicinski instrumenti iz Hrvatske I". <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 15 (1982), 1: 175-210.</p> <p>11. Gregl, Zoran. "Rimski medicinski instrumenti II". <i>Vjesnik Arheološkog muzeja u Zagrebu</i> 16-17 (1983), 1: 175-182.</p> <p>12. Horstmanshoff, Manfred. <i>Hippocrates and Medical Education</i>. Leiden- Boston: Brill, 2010.</p> <p>13. Hudoletnjak Grgić, Maja. "Empirizam u helenističkoj medicini – generalizacija bez etiologija". <i>Prolegomena: Časopis za filozofiju</i> 5 (2006), 1: 5-28.</p> <p>14. Janick, Jules; Stolarczyk, John. "Ancient Greek Illustrated Dioscoridean Herbals: Origins and Impact of the <i>Juliana Anicia Codex</i> and the <i>Codex Neopolitanus</i>". <i>Notulae Botanicae Horti Agrobotanici Cluj-Napoca</i> 40 (2012), 1: 9-17.</p> <p>15. Kotarac, Dijana. "Higija – božica zdravlja". <i>Nova akropola</i> 66 (2011), 35-39.</p> <p>16. Longrigg, James. <i>Greek Rational Medicine: Philosophy and Medicine from Alcmaeon to the Alexandrians</i>. London-New York: Routledge, 1993.</p> <p>17. Mesihović, Salmedin. <i>ORBIS ROMANVS (udžbenik za historiju klasične rimske civilizacije)</i>. Sarajevo, 2015.</p> <p>18. Oberhelman, Steven M. <i>Dreams, Healing and Medicine in Greece from Antiquity to the Present</i>. Burlington: Ashgate, 2013.</p> <p>19. Penn, R. G. "Medical Services of the Roman Army". <i>Journal of the Royal Army Medical Corps</i> 110 (1964), 253-258.</p> <p>20. Pioreschi, Plinio. <i>A History of Medicine vol III. Roman medicine</i>. Omaha: Horatius Press, 1998.</p> <p>21. Retief, F. P.; Cilliers, L. "The Evolution of Hospitals from Antiquity to the Renaissance". <i>Acta Theologica Supplementum</i> 7 26 (2006), 2: 213-232.</p> <p>22. Sarton, George. <i>Galen of Pergamon</i>. Lawrence, Kansas: University of Kansas Press, 1954.</p> <p>23. Tomašević, Snježana. "Asklepijeva svetišta u Epidauru". <i>Nova Akropola</i> 53 (2007), 24-30.</p> <p>24. Wokaunn, Mario; Manenica, Hrvoje. "Medicina starog Rima: U povodu izložbe rimskih medicinskih instrumenata u Arheološkome muzeju Narona u Metkoviću". <i>Medicus</i> 19 (2010), 2: 241-249.</p> <p>25. Žuškin, E.; Pucerin Cvetković, J.; Kanceljak Macan, B.; Vitale, K.; Janev Holcer, N.; Čivljak, M. "Umijeće liječenja: povijesni prikaz". <i>Socijalna psihijatrija</i> 41 (2013), 156-163.</p>					
Mrežni izvori	---					
Provjera ishoda učenja (prema uputama AZVO)	Samo završni ispit					
	☒ završni pismeni ispit		☐ završni usmeni ispit		☐ pismeni i usmeni završni ispit	
	☐ samo kolokvij/zadaci	☒ kolokvij / zadaća i završni ispit	☐ seminarski rad	☐ seminarski rad i završni ispit	☐ praktični rad	☐ drugi oblici
Način formiranja završne ocjene (%)	80% završni pismeni ispit, 10% pohađanje nastave, 10% priprema za predavanja i aktivnost na nastavi.					
	0-49		% nedovoljan (1)			

Ocjenjivanje kolokvija i završnog ispita (%)	50-62	% dovoljan (2)
	63-75	% dobar (3)
	76-89	% vrlo dobar (4)
	90-100	% izvrstan (5)
Način praćenja kvalitete	☒ studentska evaluacija nastave na razini Sveučilišta ☐ studentska evaluacija nastave na razini sastavnice ☐ interna evaluacija nastave ☒ tematske sjednice stručnih vijeća sastavnica o kvaliteti nastave i rezultatima studentske ankete ☐ ostalo	
Napomena / Ostalo	<p>Sukladno čl. 6. <i>Etičkog kodeksa</i> Odbora za etiku u znanosti i visokom obrazovanju, „od studenta se očekuje da pošteno i etično ispunjava svoje obveze, da mu je temeljni cilj akademska izvrsnost, da se ponaša civilizirano, s poštovanjem i bez predrasuda“.</p> <p>Prema čl. 14. <i>Etičkog kodeksa</i> Sveučilišta u Zadru, od studenata se očekuje „odgovorno i savjesno ispunjavanje obveza. [...] Dužnost je studenata/studentica čuvati ugled i dostojanstvo svih članova/članica sveučilišne zajednice i Sveučilišta u Zadru u cjelini, promovirati moralne i akademske vrijednosti i načela. [...]</p> <p>Etički je nedopušten svaki čin koji predstavlja povredu akademskog poštenja. To uključuje, ali se ne ograničava samo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - razne oblike prijevare kao što su uporaba ili posjedovanje knjiga, bilježaka, podataka, elektroničkih naprava ili drugih pomagala za vrijeme ispita, osim u slučajevima kada je to izriekom dopušteno; - razne oblike krivotvorenja kao što su uporaba ili posjedovanje neautorizirana materijala tijekom ispita; lažno predstavljanje i nazočnost ispitima u ime drugih studenata; lažiranje dokumenata u vezi sa studijima; falsificiranje potpisa i ocjena; krivotvorenje rezultata ispita“. <p>Svi oblici neetičnog ponašanja rezultirat će negativnom ocjenom u kolegiju bez mogućnosti nadoknade ili popravka. U slučaju težih povreda primjenjuje se <u><i>Pravilnik o stegovnoj odgovornosti studenata/studentica Sveučilišta u Zadru</i></u>.</p> <p>U elektronskoj komunikaciji bit će odgovarano samo na poruke koje dolaze s poznatih adresa s imenom i prezimenom, te koje su napisane hrvatskim standardom i primjerenim akademskim stilom.</p> <p>U kolegiju se koristi Merlin, sustav za e-učenje, pa su studentima/cama potrebni AAI računi. <i>/izbrisati po potrebi/</i></p>	